

MUSEUM ANNA NORDLANDER

ELISABETH BARNEKOW (1874 – 1942)
IDA THORESEN (1863 – 1937)

”Ni tror väl inte att vi konstnärinnor någonsin skulle vilja finna på att särskilja oss i grupp endast för vår egen-
skap av kvinnor? Jag menar, skulle vilja framträda och utställa oss själva, om vi icke vore därtill nödda och
tvungna?”

Citatet är Ida von Schultzenheims, konstnär och Föreningen svenska konstnärinnors första ordförande. Det
kan låta drastiskt men föreningen föddes ur av vad som verkligen upplevdes som nöd och tvång. Vid det första
styrelsemötet, 16 mars 1910, hade det gått 46 år sedan Konstakademien i Stockholm hade börjat undervisa
kvinnlige elever. Sedan mitten av 1800-talet hade både män och kvinnor sett en ökning av rättigheter och fri-
het, samtidigt som många av det nya seklets kvinnliga konstnärer fortfarande fann det svårt att etablera sig.
När Ida von Schultzenheim, efter konststudier i Paris, återvände till Sverige upplevde hon att hon och hennes
kvinnlige kollegor levde i isolering. Både Konstnärsförbundet och dess avknoppning De Unga arrangerade
utställningar och även om Konstnärsförbundet var mansdominerat så medverkade även kvinnor. De unga, däre-
mot, var en förening som enligt stadgarna endast var öppen för män. Att denna könssegregering var stadgeförd
var en återgång till de tankegångar som präglade grundandet av den för män exklusiva Konstnärsklubben 1856.
I början av 1900-talet var konstnär ett respekterat yrke för kvinnor och De ungas stadgar kan ses som ett led i
en kamp mot kvinnlig frigörelse. Föreningen svenska konstnärinnor grundades för att de kvinnliga konstnär-
erna gemensamt skulle kunna hävda sin rätt som konstnärer och kvinnor. Två av de kvinnor som var aktiva i
styrelsen under lång tid framåt var målaren Elisabeth Barnekow och skulptören Ida Thoresen.

Elisabeth Barnekow var förutom ledamot i Föreningen svenska konstnärinnor även föreningens sekreterare
mellan åren 1913 – 1933. Barnekow påbörjade sina konststudier som 17-årig elev på Elisabeth Keyzers målar-
skola i Stockholm innan hon fortsatte med studier i Paris under fem år. Efter det att hon återvänt till Sverige
ägnade hon sig främst åt porträttmåleri. Många av de porträtt som bevarats föreställer Barnekows konstnär-
skollega Ida Thoresen. Tillsammans medverkade de vid ett flertal utställningar, både i Sverige och utomlands.
Barnekows måleri ställdes ut i samband med de utställningar som Föreningen svenska konstnärinnor själva ar-
rangerade i Köpenhamn, Wien, Paris. Under sina sista levnadsår upptogs mycket av Barnekows tid åt forskning
rörande svenska kvinnliga konstnärer under seklen fram till år 1830. Denna forskning gjordes tillsammans med
Gertrud Serner, intendent vid Nationalmuseum, och deras rön skulle sammanställas i ett lexikon om två band.
Arbetet avbröts på grund av Elisabeth Barnekows död och det ofullständiga lexikonet finns i dag på National-
museum.

Ida Thoresen kom att få en internationell uppväxt med konststudier i Paris. I Frankrike medverkade hon även
vid konstsalonger mellan åren 1894 – 1900. Som skulptör besatt Ida Thoresen ett stort kunnande. Verken Över
djupen och Soldyrkaren, vars modell ingår i MAN – Museum Anna Nordlanders samlingar, är båda permanent
utställda på svensk-amerikanska museet i Philadelphia, USA. Två av hennes konstverk ingår även i samlingarna
vid Aberdeen Art Gallery i Skottland. Ida Thoresen finns även representerad på Nationalmuseum och Musik-
museet i Stockholm samt i samlingarna vid Jamtli i Östersund.

Ida Thoresens liv gick jämsides med Elisabeth Barnekows. I källorna beskrivs de som nära vänner eller livska-
mrater. Vid Ida Thoresens bortgång år 1937 kunde man i Svenska Dagbladet läsa:

*”I förening med sin trogna livskamrat och konstnärsvän Elisabeth Barnekow vann hon uppskattning och sym-
pati vart hon än vände sig. Hon tillhörde en generation, som nu håller på att försvinna, en rakryggad, ärlig,
självständig typ människor, som det gör gott att minnas.”*

*/Anders Jansson,
chef på Museum Anna Nordlander*

MUSEUM ANNA NORDLANDER

ELISABETH BARNEKOW (1874 – 1942)
IDA THORESEN (1863 – 1937)

At the beginning of the 20th century, despite growing respect for their profession many female artists still found it difficult to become established.

The Association of Swedish Female Artists was founded in 1910 to enable female artists together to assert their rights as artists and women. The association among other things arranged exhibitions in Copenhagen, Vienna and Paris.

The artists and lifelong friends Elisabeth Barnekow and Ida Thoresen were for a long time active members of the association's board.

Barnekow painted mostly portraits, and many of the preserved portraits are of Thoresen. They had several exhibitions together, both in and outside Sweden.

Together with Gertrud Sterner of the National Museum of Fine Arts, Barnekow researched female artists through the centuries up until 1830. Their findings were to be published in a compendium, but the work ceased due to Barnekow's death. The incomplete compendium is today at the National Museum of Fine Arts.

*Thoresen was a gifted sculptor. Her works *Över djupen* and *Soldyrkaren* are both on permanent exhibition at the American Swedish Historical Museum, USA. Two of her artworks are included in collections at the Aberdeen Art Gallery in Scotland and she is represented at the National Museum of Fine Arts and the Stockholm Music Museum and in collections at Jamtli in Östersund.*

*/Anders Jansson,
manager of Museum Anna Nordlander*

